

Resum executiu de la Memòria 2020 de l'Oficina Antifrau de Catalunya

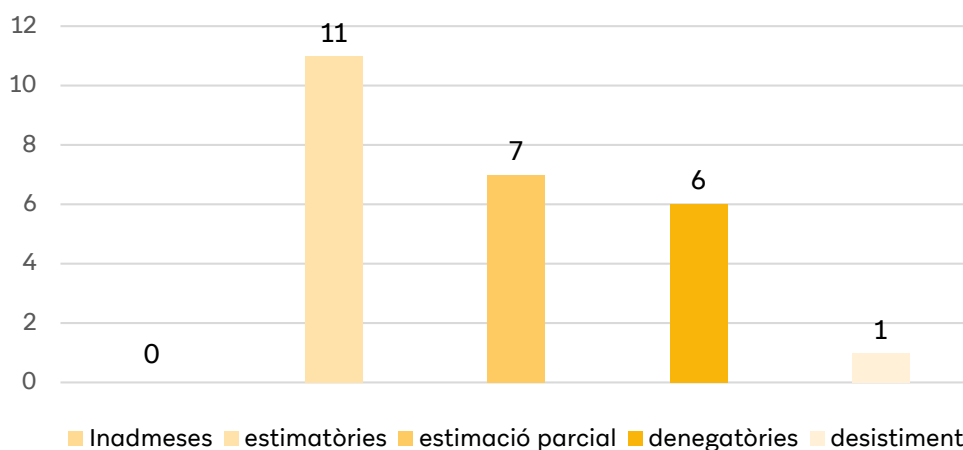
Direcció de Prevenció

Àrea de Legislació i Assumptes Jurídics

24 al·legacions en relació amb projectes normatius i **1** consulta no vinculant.

L'Oficina Antifrau de Catalunya ha rebut, tramitat i resolt un total de **25** sol·licituds d'accés a la informació pública. En la majoria de les sol·licituds, la informació a la qual es volia tenir accés era relativa a l'estat d'un procediment d'investigació de l'Oficina o se sol·licitaven documents relacionats amb actuacions d'investigació concretes.

- 11 han estat totalment estimades
- 7 s'han estimat parcialment
- 6 s'han resolt en sentit desestimatori
- 1 la persona sol·licitant va desistir de la seva sol·licitud

S'han atès **5 consultes ciutadanes**, la majoria de les quals relacionades amb l'estat de tramitació de les investigacions, però també d'altres en relació amb les actuacions de l'Oficina.

Antifrau ha elaborat una sèrie d'accions al voltant de la Directiva europea de protecció de les persones alertadores, en vigor des del 17 de desembre de 2019.

En aquest sentit, l'Oficina Antifrau ha urgit els decisors públics a desplegar el marc legal que transposi la Directiva europea de manera fidel a la lletra i l'esperit de la norma, fruit de la pressió de la societat civil per a un meritori consens entre els estats. El director de l'Oficina Antifrau ha traslladat a la Comissió General de Codificació del Ministeri de Justícia, encarregada de la transposició a l'Estat espanyol, el posicionament de la institució i ha posat a la seva disposició l'experiència acumulada durant més d'una dècada com a canal extern.

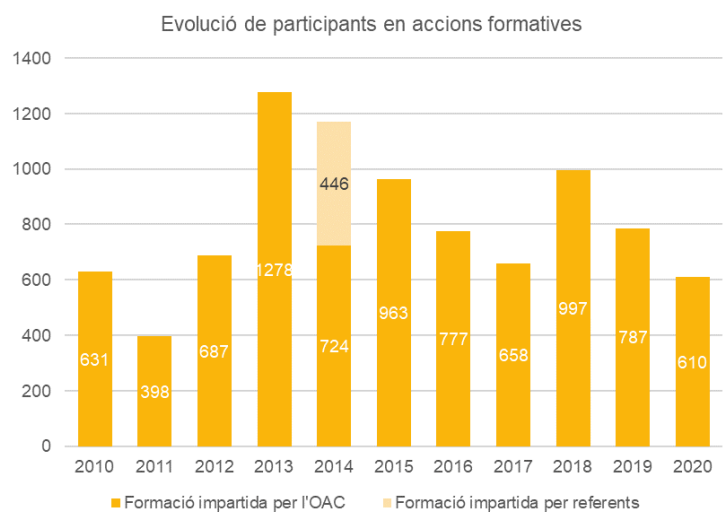
D'altra banda, l'Oficina s'ha implicat activament en el seguiment de les normes de transposició que duu a terme la xarxa NEIWA, de la qual forma part com a autoritat de protecció (d'acord amb les prerrogatives, limitades, que li atorguen les Normes d'Actuació i Règim Interior). També ha organitzat fòrums de debat en col·laboració amb organitzacions diverses, com ara *Transparency International*.

Àrea de Formació

A través de la formació s'ha **arribat de manera**

directa a 610 participants.

La **valoració mitjana de satisfacció** de la formació rebuda pels participants ha estat **de 8,9** en una escala d'1 a 10.

L'equip de l'Oficina ha participat en nombrosos actes, seminaris, jornades, congressos i altres fòrums oberts a la ciutadania, en la seva funció de divulgació, en tots els àmbits possibles, dels principis bàsics per fomentar la consciència i la participació ciutadana a favor de la transparència i l'ètica en la conducta pública.

D'altra banda, l'àrea de Formació ha **organitzat diverses Jornades i activitats**, que enguany, s'han dut en la seva pràctica totalitat en línia:

- Webinar sobre Alertes de salut pública
- Webinar sobre Què és més efectiu per lluitar contra la corrupció?
- Webinar per presentar la Guia interactiva per gestionar els riscos per a la integritat en la contractació pública
- Webinar "Directiva UE 2019/1937 de protecció de les persones alertadores: avenços en la transposició i visió comparada"

A més, des de la direcció de Prevenció també s'han desenvolupat **projectes propis i amb col·laboració** amb altres institucions:

- **Exposició virtual Corrupció? Revolta ètica**

A més d'oferir la visita alternativa a l'exposició oberta amb anterioritat a les sales de Barcelona i Girona, s'ha procedit a l'adaptació de les guies didàctiques dissenyades específicament per al professorat i l'alumnat de secundària, batxillerat i alumnat de cicles formatius mitjà i superior. També s'ha dissenyat una activitat-guia per a les famílies i grups de persones en situació de confinament perquè poguessin fer la visita a l'exposició

- **Riscos per a la integritat en la contractació pública**

En l'àmbit de prevenció, s'ha continuat treballant en l'àrea de riscos per a la integritat en la contractació pública, aportant coneixement especialitzat sobre factors institucionals de risc i oferint eines per a la seva identificació i anàlisi en les institucions públiques.

- Tallers de debat sobre els factors que afavoreixen els riscos en la contractació
- **Publicació de la Guia interactiva per a la gestió de riscos.** L'11 de maig de 2020 l'Oficina Antifrau de Catalunya ha publicat a la seva web una guia interactiva per gestionar els riscos per a la integritat en la contractació pública.
- **Finalitza la sèrie de vuit publicacions per difondre els resultats del projecte amb el vuitè *Documents de treball*, titulat "Factors potenciadors i perpetuadors dels riscos. Com es normalitza la corrupció a les organitzacions", que posa fi a la sèrie de documents especialitzats engendrada el 2018 per difondre els resultats de l'estudi amb què es va iniciar el projecte Riscos per a la integritat en la contractació pública**
- Projecte "**Compliment normatiu i integritat**" per a una diversa tipologia d'entitats públiques de l'àmbit d'actuació de l'Oficina Antifrau de Catalunya
- Posada en marxa projecte "**plans d'integritat per als ens locals i guies per a la seva elaboració**". Projecte impulsat per l'ACM i l'Oficina Antifrau
- Posada en marxa del projecte "**Canal d'assessorament ètic**"

Antifrau ha continuat enguany formulant **recomanacions als ens públics** inclosos en el seu àmbit d'actuació.

- **Prevenió de riscos en l'exercici de potestats públiques durant la crisi de la COVID-19.** Recordava als ens públics de Catalunya perquè aquella situació de pandèmia potenciava els riscos en l'exercici de les potestats públiques. Recollia recomanacions tan a curt com a llarg termini i facilitava l'accés a recursos per a prevenió de riscos desenvolupats per l'Oficina Antifrau de Catalunya.
- La segona recomanació es va formular en matèria **d'abstenció i gestió dels conflictes d'interès**
- La tercera recomanació es referia al **tràmit d'informació pública en la tramitació d'una ordenança**

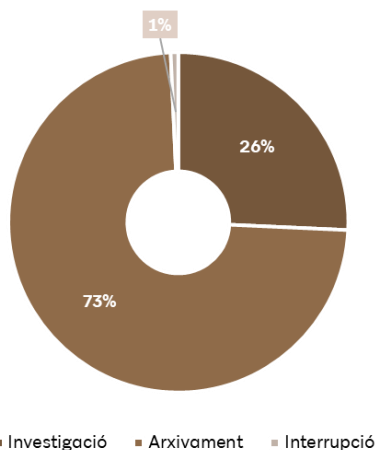
A més, des de la direcció de Prevenició també s'han impulsat **publicacions**:

- Publicació de l'estudi "**Explotació de dades del baròmetre de l'Oficina Antifrau 2018**"
- Estudi elaborat per l'Institut de Drets Humans de Catalunya sobre el **vincle entre la corrupció i els drets humans** per encàrrec de l'Oficina Antifrau

Direcció d'Anàlisi i Investigacions

L'Oficina Antifrau ha dut a terme l'avaluació prèvia de versemblança d'un total de **276** expedients de versemblança. **El 2020 ha estat l'any en què s'han resultat un major nombre d'expedients** d'aquest tipus des de la posada en funcionament de l'Oficina.

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Nombre d'expedients resolts	142	134	154	154	164	167	211	211	271	276
% d'increment d'un any respecte de l'anterior		-6%	15%	0%	6%	2%	26%	0%	28%	2%
% d'increment del 2020 respecte de la mitjana 2011-2019										54%

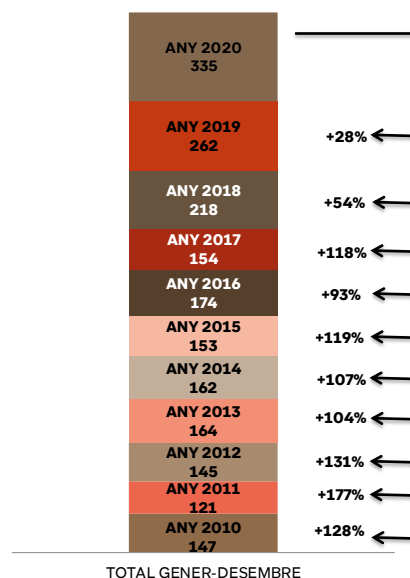
Una vegada concloua la fase d'anàlisi prèvia de versemblança dels 276 expedients:

- 26% han donat lloc a l'inici d'actuacions d'investigació
- 73% s'han arxivat
- 1% s'ha acordat la interrupció de l'expedient, en haver-se constatat que els fets considerats eren objecte d'investigació per part d'altres autoritats

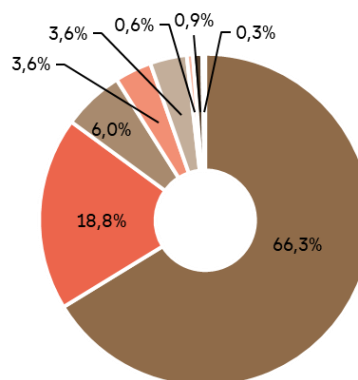
Des de l'inici de la seva activitat, l'octubre de 2009, l'Oficina Antifrau ha obert un total de 2.080 expedients de versemblança derivats de denúncies presentades o incoats per iniciativa pròpia.

Enguany l'Oficina Antifrau **ha rebut un total**

de 335 denúncies, xifra rècord des que es va posar en funcionament. Si es comparen amb les dels exercicis anteriors, s'observa un creixement important respecte de tots els anys. Respecte de la mitjana de denúncies rebudes en el període 2010-2019 (170), les de l'any 2020 estan molt per sobre (97%)

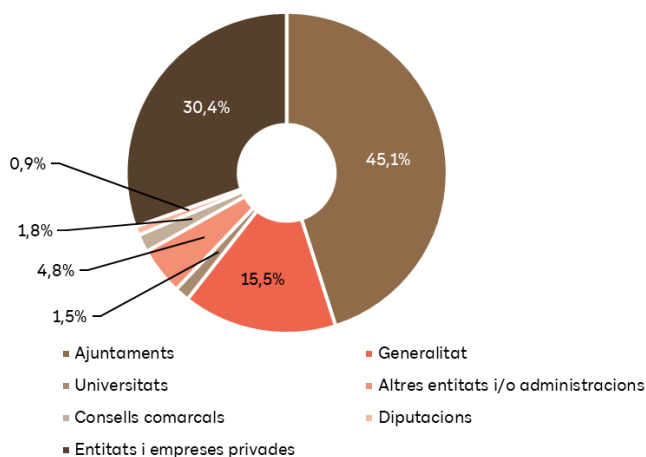

- 222 bústia anònima de denúncies
- 63 particulars
- 20 representants de grups polítics
- 12 anònimes sense usar la bústia
- 12 per funcionaris o treballadors públics
- 2 per altres organismes
- 3 per sindicats
- 1 iniciativa pròpia

- Bústia anònima
- Particular
- Representat grup polític
- Anònim
- Funcionari-treballador públic
- Altres organismes / institucions
- Sindicat
- Iniciativa pròpia

Pel que fa a les **entitats o institucions** **concernides per les denúncies/comunicacions:**

- 151 ajuntaments
- 102 entitats o empreses privades
- 52 Generalitat
- 16 altres entitats i/o administracions
- 6 consells comarcals
- 5 universitats
- 3 diputacions

De les denúncies rebudes l'any 2020, **22** denúncies han estat relacionades

directament o indirecta amb la Covid-19 i la seva gestió, i s'ha obert **una** actuació d'investigació a iniciativa pròpia. De les 22 denúncies rebudes, quatre han superat la fase d'avaluació prèvia de versemblança i s'han iniciat actuacions d'investigació.

L'objecte de denúncia és el següent:

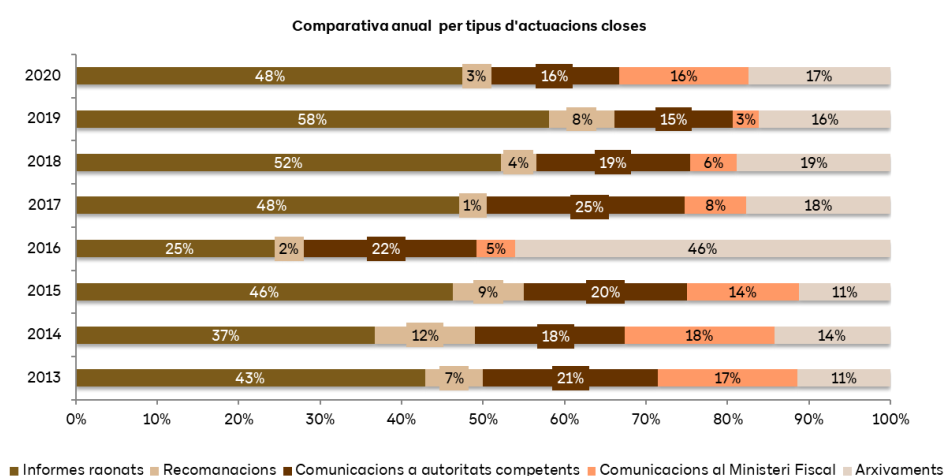
- 10 estan relacionades amb l'incompliment de l'estat d'alarma o les mesures de contenció establertes per les autoritats sanitàries.
- 6 tenen relació amb la contractació (ja sigui de material o de persones) de diferents administracions.
- 3 tenen a veure amb la venda especulativa de mascaretes i gel hidroalcohòlic.
- 1 té relació amb la gestió d'una residència de gent gran.
- 1 està relacionada amb la gestió de la pandèmia en un centre penitenciari.
- L'última es tracta d'una queixa genèrica de la gestió de la pandèmia per part del Govern de l'Estat.

Antifrau ha clos **48** actuacions d'investigació (s'hi inclou 1 col·laboració institucional) i **1** ha estat **interrompuda** en haver-se constatat la concurrència dels procediments judicials corresponents sobre els mateixos fets investigats. A data de tancament d'aquesta memòria, l'Oficina Antifrau té 288 actuacions en curs pendent de conclusió.

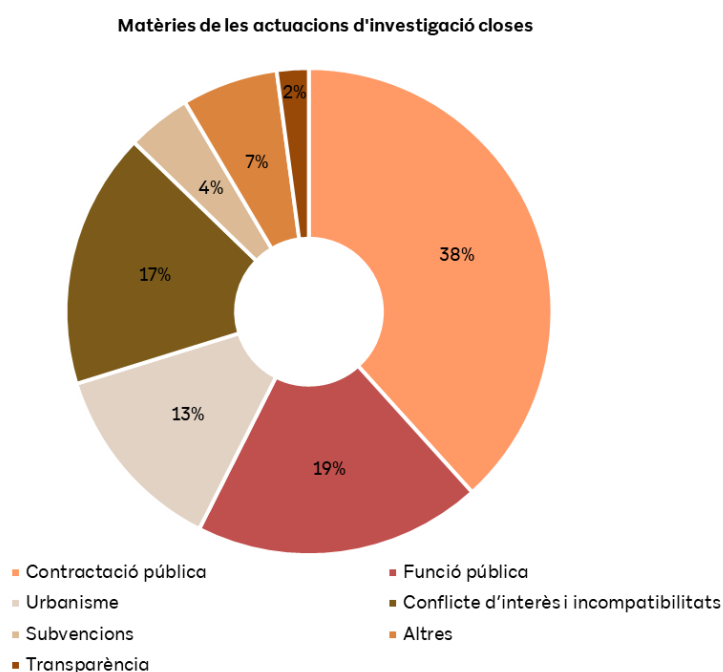
Sector públic	En curs a 31 de desembre de 2019	Iniciades el 2020	Interrompudes el 2020	Closes el 2020	En curs a 31 de desembre de 2020
Generalitat	46	8		10	44
Entitats locals	212	57	1	35	233
Universitats	9	1		2	8
Total d'actuacions	267	66	1	47	285
Col·laboracions	2	2		1	3
Total	269	+68	-1	-48	288

De les 47 actuacions d'investigació closes, 11 han estat arxivades. De la resta s'han tramès:

- **30 informes raonats**
- **2 recomanacions raonades**
- **10 comunicacions a autoritats competents**
- **10 comunicacions al Ministeri Fiscal**

Les actuacions d'investigació closes durant l'any 2020 han estat vinculades amb casos concrets d'irregularitats en matèria de contractació pública; amb qüestions referides a funció pública; assumptes relacionats amb el conflicte d'interès i incompatibilitats; assumptes relacionats amb urbanisme, i, finalment, expedients relacionats amb a subvencions.

Durant aquest exercici, s'ha resultat **emetre 30 informes raonats**, 26 dels quals s'han adreçat a entitats locals i entitats vinculades, 3 a la Generalitat de Catalunya i entitats vinculades i 1 a universitats.

Matèries tractades als informes raonats¹	2020
Contractació pública	14
Funció pública	8
Urbanisme	7
Conflicte d'interès i incompatibilitats	4
Subvencions	2
Altres	1

L'Oficina Antifrau ha adreçat **2** recomanacions:

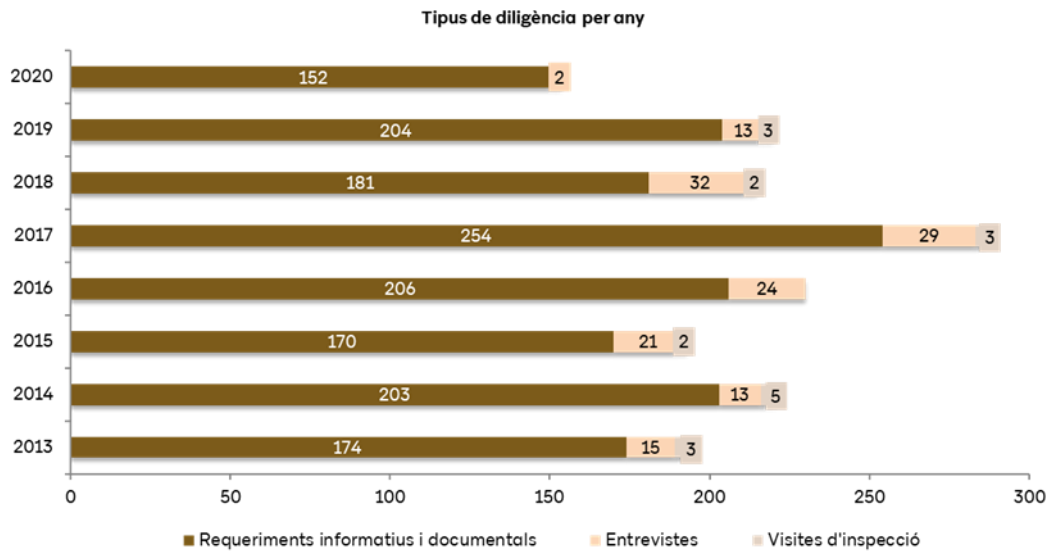
- Departament de Treball, Afers Socials i Famílies: es recomana al Servei d'Ocupació de Catalunya (SOC)
- L'Ajuntament de Guissona

S'ha resultat realitzar **10** comunicacions a les autoritats competents següents per tal que iniciïn els procediments penals, de rescabament, administratius sancionadors o que corresponguin:

- 2 a l'Autoritat Catalana de la Competència.
- 2 a la Direcció General d'Urbanisme del Departament de Territori i Sostenibilitat.
- 2 a la Direcció General de la Inspecció de Treball del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies.
- 1 a la Intervenció General del Departament de la Vicepresidència i d'Economia i Hisenda.
- 1 al Tribunal de Comptes.
- 1 a la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB).
- 1 a la Direcció General d'Administració Local del Departament de la Presidència

¹ La suma de matèries és major que el nombre d'informes raonats perquè un informe pot tractar de més d'una matèria.

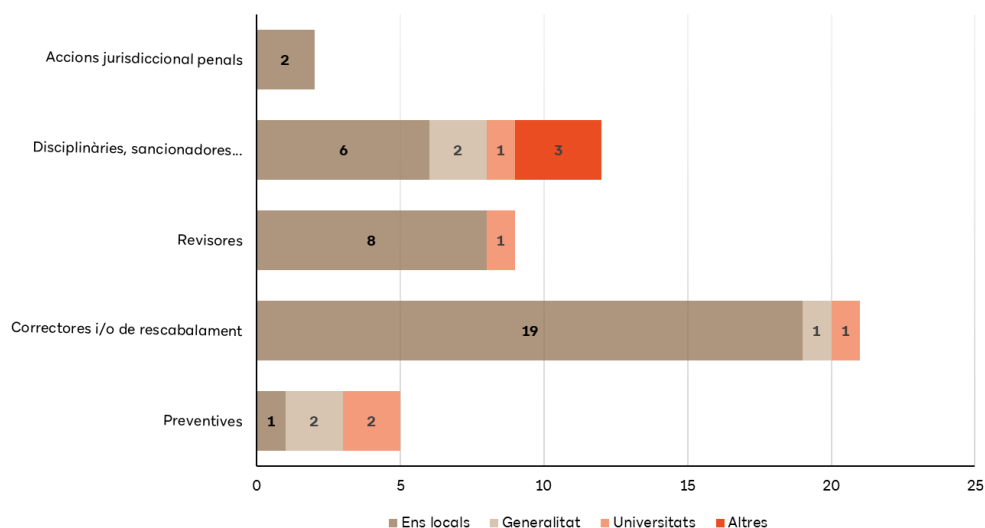
Les actuacions d'investigació realitzades per Antifrau, abasten una àmplia varietat de **diligències** entre les quals es troben els requeriments documentals específics a administracions públiques, persones i entitats públiques o privades, les entrevistes personals i les visites d'inspecció *in situ* i sol·licituds d'informació a registres públics.

Durant l'any 2020, s'ha tingut coneixement de **49 mesures adoptades** per les diferents entitats afectades i autoritats competents arran de les actuacions d'investigació d'aquesta oficina. Es tracta de **l'any en el qual s'han adoptat més mesures derivades de les actuacions d'Antifrau**.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Nombre de mesures adoptades per entitats afectades i autoritats competents	19	18	17	18	28	35	49
% d'increment de l'any 2020 respecte dels anteriors	158%	172%	188%	172%	75%	40%	
% d'increment de l'any 2020 respecte de la mitjana 2014-2019			118%				

Tipus d'ens afectats per les mesures adoptades

Col·laboració institucional

Enguany l'Oficina Antifrau ha col·laborat amb **6** institucions per intercanviar d'experiències, fer incidència en processos legislatius, potenciar la prevenció amb actes formatius o fomentar la conscienciació social:

- Parlament de Catalunya
 - Debat general sobre la corrupció estructural, sistèmica i institucionalitzada a Catalunya
 - Compareixença sobre les recomanacions per preservar la integritat i l'actuació pública causades per la Covid-19
 - I Cimera contra la corrupció
 - Comissió d'Affers Institucionals
- Consell Assessor del segell Infoparticipa
- Xarxa de les Agències Antifrau de l'Estat Espanyol
- Agència de Prevenció i Lluita contra el Fraud i la Corrupció de la Comunitat Valenciana
- Oficina de Prevenció i Lluita contra la corrupció de les Illes Balears
- Xarxa d'Oficines i Agències Antifrau i la Subsecretaria i la Secretaria General Tècnica del Ministeri de Justícia

També ha col·laborat i/o organitzat **10** actes acadèmics i de conscienciació social.

Durant aquest exercici l'Oficina Antifrau de Catalunya ha signat **5** convenis institucionals.

Antifrau també ha **col·laborat institucionalment a nivell internacional** amb diverses institucions i actes.

L'Oficina Antifrau de Catalunya forma part de diverses **xarxes internacionals i participa a jornades i actes formatius** per compartir la seva experiència i prevenir el frau i la corrupció i participa . Concretament, durant l'any 2020 ha participat amb 5 organitzacions internacionals i en 6 actes internacionals. Degut al context mundial de pandèmia, moltes jornades internacionals han estat ajornades.

